

NATUKNICE O AGI – UČITELJU, SURADNIKU I PRIJATELJU

Zagovaratelj sinergije znanosti i prakse

PRIPREMIO:
Zorislav Despot

Naše se prijateljstvo unatoč razlici u godinama razvilo iz svakodnevnoga poslovnog druženja, a bio je vrlo ugodan, promišljen i tolerantan sugovornik

Otišao je Aga. Jednog pro hladnog pri-
jepodneva krajem studenoga, požalio
se da se ne osjeća dobro, pospremio
je svoje stvari i otišao odmjeranim ko-
rakom, bez žurbe. Nikad se inače nije
potužio na svoje zdravlje, uvijek je bio
sabran i radno spreman. Nisam vjero-
vao, iako sam bio zatečen time što se
potužio, da ga više neću vidjeti. Otišao
je čovjek s kojim sam bio vezan goto-
vo cijeli život. Moja veza s Agom bila je
višeslojna, bio mi je učitelj, bio sam mu
suradnik i, na što sam posebno pono-
san, prijatelj.

Kad sam upisao Građevinski fakultet,
davne 1961., nastavnici su mi bili po-
znati graditelji. Na predmetu Teorija
konstrukcija, koji se slušao kroz neko-
liko semestara, nastavu je vodio struč-
njak svjetskog glasa prof. dr. sc. Otto
Werner s grupom istaknutih suradnika.
Nas studente, željne znanja, posebno
su zanimale vježbe koje je tada pre-
uzeo mladi asistent Veselin Simović.
Njegova je nastava bila vrlo sustavna,
i bez mojih ostalih ocjena, usmjerena
posebno na buduću praksu. Često sam i
uspješno nakon studija, kao mladi in-
ženjer, mogao primijeniti doslovno rješe-
nja koja su nam na vježbama praktično
objašnjena, kroz sustavne primjere.

Posebno se sjećam metode *Czonka-
Werner*, proračuna horizontalno pomič-
nih ravninskih okvira, koja nam je bila
detaljno, osim na predavanjima autora
prof. Wenera, objašnjena i provedena
na vježbama. To u ono vrijeme nije bilo
beznačajno, malo se konstruktora slu-
žilo tim vrlo efikasnim proračunskim
alatom. Metoda je sofisticirana i njezina

detaljna objašnjenja nisu bila u nastav-
nom planu mnogih visokih učilišta ta-
dašnje države. Stoga sam vrlo uspješno
primijenio svoje stečeno znanje prvim
stručnim zadacima analize uzroka ru-
šenja građevina tijekom potresa u Sko-
plju. U to vrijeme počeli su se primjenji-
vati za nove građevine i zahtjevi aseiz-
mičkog građenja, pa su stečena znanja
na Aginim vježbama bila velika pred-
nost. Naš odnos učitelj-učenik, mogao
bih reći, ostao je zauvijek. Sustavnost i
vještina prenošenja znanja, autoritativ-
nost u pozitivnom smislu, bile su Agine
odlike u kojima će uvijek biti uzor.

Završivši Građevinski fakultet, pruži-
la mi se prilika da i sam postanem je-
dan od njegovih nastavnika. Naime
negdašnji je asistent Veselin Simović,
ubrzao nakon što je ispunio sve uvjete
postao docentom. Raspisan je natječaj
"za njegova asistenta". Javio sam se na
natječaj i od 1970. godine postao nje-
govim suradnikom. To dugo razdoblje,
uz manje prekide uglavnom zbog Agine
prezauzetosti, trajalo je do danas. Bio
sam mu do umirovljenja suradnik u na-
stavi, a cijelo vrijeme druženja suradnik
i u rješavanju stručnih problema, uglav-
nom u izradi dijelova ili kompletnih sta-
tičkih proračuna.

U nastavi sam pratio njegovu nastavnu
aktivnost kroz duže vrijeme na Građe-
vinskom fakultetu u Zagrebu i Osijeku.
Punih trideset godina u Osijeku sam
provodio nastavu iz predmeta *Građevna
statika I i II*. Posebno bih istaknuo ratno
razdoblje kada smo, da nadoknadimo
zbog rata neodržanu nastavu, zajedno
putovali u Osijek kao predavači. Isto-

dobno smo, u istom semestru, preda-
vali Građevnu statiku I i II. Uspjeli smo,
uz svu Aginu zauzetost, regularno i bez
kašnjenja nadoknaditi sva izgubljena
predavanja, za dvije ratne generacije
studenata.

Posebno sam zahvalan Agi na izboru
za suradnika pri velikom broju struč-
nih projekata, uglavnom industrijskih
i stambenih građevina. Nakon njegove
doktorske disertacije *Zidovi s otvorima*
(1969.) otvorila se mogućnost efika-
snog proračuna horizontalno pomičnih
konstrukcija. Predložena je metoda,
osim fizikalnih svojstava kojima se u
traženim točkama modela konstrukcije
mogu dobiti točna rješenja bez smet-
nji koje su se javljale u rješavanju istoga
diferencijalnog problema, bila prilago-
đena i tadašnjem razvoju informatike,
računalima sa skromnom memorijom.
Bio sam u ekipi koja je Aginu disertaciju
pripremila za praktično provođenje, po-
sebno za aseizmičko osiguranje visokih
građevina. Moje je zaduženje bila insta-
lacija, edukacija i provedba korištenja
pripremljenog softvera. Program *Zidovi
s otvorima* bio je do osamdesetih godi-
na prošlog stoljeća najefikasniji način
proračuna visokih zgrada i široko pri-
mijenjen u inženjerskoj praksi, u više od
šesto građevina, posebno u Zagrebu i
Rijeci gdje sam to radio zajedno s Agom.
Od svih građevina koje smo skupa radili
valja spomenuti *Importanne Galleriju*
u Zagrebu na Iblerovu trgu (1998.), pos-
ljednju zahtjevnu građevinu, velike po-
vršine i volumena, u kojoj je Aga bio pro-
jektant konstrukcije. Ta je zgrada s pet
podzemnih i nadzemnih etaža u visokoj
seizmičkoj zoni izgrađena za manje od
godinu dana. Aga je uz projektiranje ko-
ordinirao i s nizom stručnjaka nužnih za
projektiranje i gradnju. Osim toga, vodio
je i projektantski nadzor koji je na gra-
dilištu trebao biti puna 24 sata, a tu je

imao veliku podršku investitora koji se pouzdao u njegovo znanje, iskustvo i autoritet te prilagodbu brzom građenju i sposobnosti vođenja brojnih inženjera komplementarnih graditeljskih struka. Naša suradnja proširila se i na pisanje stručnih članaka, posebno onih koji su

u časopisu *Građevinar* pratili poslijeratnu obnovu. Članke sam uglavnom ja pisao, no njegova usmjeravanja, natuknice, poznavanje problema i urednički izbor fotomaterijala učinili su članke zanimljivima i stručnim. Posebno se sjećam članka koji smo napisali za prvi

Sabor hrvatskih graditelja u Crikvenici (1993.) s prijedlozima za obnovu, a koji je objavljen u zborniku radova (str. 609-622).

Zajedničko inženjersko djelovanje uglavnom je bilo prekinuto za postojanja Građevinskog instituta čiji je "otac i majka" bio Aga. Ideja zajedničkog djelovanja nastavnika i educiranih, dobro organiziranih inženjera u suradnji za opće dobro, posebno u organizaciji visokih učilišta i napretku graditeljske struke, bila je bezrezervno podržana od svih njegovih suradnika. Razumjeli smo i podržavali njegovu ideju udruživanja svih graditelja u Hrvatskoj koju je provodio uz velike otpore u ondašnjem kompliciranom samoupravnom okruženju. Ipak bezrezervno smo podržavali sinergiju znanosti i prakse u svakoj prigodi.

Naše se prijateljstvo razvilo iz svakodnevnoga poslovnog druženja. Unatoč razlici u godinama, međusobno smo usklađivali stajališta i poglede na život, a bilo ga je vrlo ugodno slušati kao promišljenog i tolerantnog sugovornika. Njegova su mi zapažanja pomogla i u rješavanju nekih vlastitih problema. Posebno sam mu zahvalan, Aga je već bio u mirovini, na pomoći koju mi je pružio nakon što sam otišao s Građevinskog fakulteta (2002.) na Tehničko veleučilište u Zagrebu. Kao pročelnik Graditeljskog odjela radio sam na promjeni nastavnog plana i programa u okviru bolonjskog procesa i pretvaranju trogodišnjega u petogodišnji građevinski studij. Potpuno je prepravljen plan i program te uveden dvogodišnji specijalistički studij, a u tome je ugrađena i veća Agina "ciglica". Štoviše, bio je jedan uz još trojicu istaknutih hrvatskih graditelja koji se nadležnom ministarstvu obvezao da će pratiti kvalitetu predloženih studija, posebno usmjerenje visokogradnje, i da će koordinirati rad ostalih stručnjaka.

Aga je otišao. Ponosan sam i sretan da sam bio djelić njegove svakodnevnice.

Napomena: Mr. sc. Zorislav Despot, konstruktor i glazbenik, umirovljeni je profesor Graditeljskog odjela Tehničkog veleučilišta u Zagrebu